

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ
จังหวัดตรัง

นางสาวเดือนรุ่ง ช่วยเรือง

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี พ.ศ. 2555

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

**The Factors that Effects On Household Saving Behaviors in Koh Peah Community,
Trang Province**

DUANRUNG CHOUYRUANG

**This Research in Funded by Faculty of Business Administration
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

Year 2012

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือน ระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างภาคครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง จำนวนทั้งสิ้น 326 ครัวเรือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เช่นอายุของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ รายจ่าย ระดับการศึกษา และนโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล

ผลการวิจัยพบว่า จากการสำรวจครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 326 ครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.90 มีอายุช่วง มากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 57.70 มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.30 ครัวเรือนมีรายได้รวมต่อปีเท่ากับ 352,904 บาท ค่าใช้จ่ายรวมต่อปีเท่ากับ 186,151 บาท มูลค่าทรัพย์สินรวมเท่ากับ 2,681,596 บาท หนี้สินรวมเท่ากับ 311,809 บาท ครัวเรือนมีเงินออมต่อปีเท่ากับ 91,008

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และผลตอบแทน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป พบว่า ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการออมต่อปีเท่ากับ 80,342 บาท มีพฤติกรรมการออมคือออมก่อนจ่าย และฝากประจำทุกๆ เดือน ส่วน

ครัวเรือนทั่วไปมีการออมต่อปีเท่ากับ 96,274 บาท พฤติกรรมการออมคือ จ่ายก่อนเงินเหลือแล้ว
จึงออม โดยการฝากนาน ๆ ครั้ง

ABSTRACT

The Factors that Effects on Household Saving Behaviour in Koh Peach Community, Trang Province

This study investigates effects on household saving behaviour in Koh Paech Community, Trang Province. The objectives are (1) to examine the household saving behaviour, (2) to analyse various factors affecting the household saving behaviour, and (3) to compare household saving behaviour between general household and those which are members of the Saving Group for Production.

For primary data, questionnaires are employed to obtain information from a total 326 households interviewed in July 2012. These data are examined and evaluated by way of simple statistical analysis, with multiple regression used to investigate the relationship between household saving and factors determining it, such as the household leader's age, income, expenditure and level of education. The study includes consideration of the boosting household consumption policies of the Thai government.

Results of this paper indicate that most household leaders are male (70.9%) and half of them are over the age of 50 years. The majority are agriculturists (57%) and most have an elementary education (58.3%). Average number of dependents is two, and the average income of households interviewed is 352,904 baht/year. Average household expenditure is 186,151 baht/year, average assets are 2,681,596 baht/year, average debt is 311,809 baht, and average household saving is 91,008 baht/year.

Multiple regression analysis reveals that income (0.78) and assets (0.18) both have highly significant positive relationships with household saving, while for

expenditure (-0.36) there is a highly significant negative relationship. An unexpected finding of no effect from interest rates on household saving may be due to a preference for convenience over returns from saving.

In comparing saving behaviour, the result show that households which are members of the Saving Group for Production have an average saving of 80,342 baht/year. They mostly save money before spending, and usually have monthly security deposits. For general households, the average saving is 96,274 baht/year. They mostly spend rather than save money, and have infrequent security deposits.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ตอบแบบสอบถามและคณะกรรมการธุรกิจที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำให้คำปรึกษา และตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และทำให้งานวิจัยในครั้งนี้มีความ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และบุคคลใน ครอบครัวทุกคนที่ได้ให้กำลังใจจนทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำการศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัยขอมอบส่วนดีของการวิจัยครั้งนี้ แต่คุณาจารย์ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงสนับสนุนและให้กำลังใจจนสำเร็จได้ด้วยดี

เดือนรุ่ง ช่วยเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
การรวบรวมข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	34
สรุปผลการวิจัย.....	34
ข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	39

ภาคผนวก.....	41
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	42
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	48

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การออมเบื้องต้นในประเทศไทยระหว่างปี 2549 – 2553.....	4
2 การลงทุนในประเทศไทยระหว่างปี 2549 – 2553.....	4
3 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศไทยระหว่างปี 2549 – 2553.....	5
4 การออมของประเทศเบื้องต้น และสัดส่วนการออมสุทธิของครัวเรือนต่อ GDP ระหว่างปี 2549 – 2553.....	5
5 รายได้ ค่าใช้จ่ายและการออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนไทยระหว่างปี 2550 – 2555....	5
6 สถานภาพทางสังคม.....	26
7 สถานภาพทางเศรษฐกิจ.....	28
8 อิทธิพลจากนโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาลที่มีต่อการซื้อสินทรัพย์ของภาคครัวเรือน.....	29
9 การออมของครัวเรือน.....	31
10 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ.....	33

บทที่ 1

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การออมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ก่อให้เกิดการลงทุนและการขยายตัวของผลผลิตมวลรวม แต่การลงทุนและผลผลิตมวลรวมจะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องและยาวนานได้นั้นประเทศต้องมีการสะสมเงินทุน กระบวนการสะสมเงินทุนจะเกิดขึ้นเมื่อประเทศมีเงินออม ซึ่งสามารถระดมได้จากภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และภาครัฐวิสาหกิจ โดยการออมเบื้องต้นของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2549 – 2553 มีค่าเท่ากับ 2,479.38 2,482.11 2,905.56 2,754.94 3,256.79 พันล้านบาทตามลำดับ การออมของภาคเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 750.76 1,107.38 1,104.27 1,133.42 1,378.30 พันล้านบาทตามลำดับ แต่การออมของภาครัฐกลับลดลงเรื่อย ๆ จาก 502.32 445.06 338.18 149.86 311.41 พันล้านบาทตามลำดับ และสำหรับการออมของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 415.90 653.04 614.39 669.61 และ 844.59 พันล้านบาทตามลำดับ (ตารางที่ 1) ในขณะที่การลงทุนของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2549 – 2553 มีค่าเท่ากับ 2,269.15 2,314.09 2,739.72 พันล้านบาท แต่ในปี 2552 กลับลดลงมีค่าเท่ากับ 1,976.15 พันล้านบาท และปรับตัวเพิ่มขึ้นในปี 2553 มีค่าเท่ากับ 2,695.04 พันล้านบาท การลงทุนของภาคเอกชนมีการขยายตัวมากกว่าการลงทุนของภาครัฐ (ตารางที่ 2) และพบว่าช่องว่างระหว่างการออมกับการลงทุนในปี 2549 – 2550 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 210.23 พันล้านบาทเป็น 528.02 พันล้านบาท ปี 2551 ปรับตัวลดลงเหลือ 165.64 พันล้านบาทเนื่องจากการลงทุนเพิ่มขึ้น ปี 2552 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 778.79 พันล้านบาท การลงทุนลดลงเพราะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาและส่งผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศไทย และในปี 2553 ปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อยเหลือ 561.75 พันล้านบาท เนื่องจากการออมของประเทศมีการขยายตัวน้อยกว่าการลงทุนในประเทศ (ตารางที่ 3)

สำหรับการออมของภาคครัวเรือน (ตารางที่ 4) จากรายงานรายได้ประชาชาติของประเทศไทยปี 2553 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า การออมสุทธิของครัวเรือนไทยในปี 2553 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 844,588

ล้านบาท มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.1 ต่อปี สัดส่วนการออมสุทธิภาคครัวเรือนต่อ GDP ของประเทศไทยในปี 2553 อยู่ที่ร้อยละ 8.4 และจากการพิจารณาสัดส่วนการออมต่อรายได้ของภาคครัวเรือนในปี 2554 อยู่ที่ร้อยละ 25.10 ต่อปี ปรับตัวลดลงจากเดิมที่ขยายตัวร้อยละ 25.15 ในปี 2553 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยการออมต่อรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2550 – 2554 พบว่า สัดส่วนการออมต่อรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 23.48 ต่อปี (ตารางที่ 5) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการออมต่อรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ในปี 2554 มีอัตราที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งหมายความว่าในปี 2554 ภาคครัวเรือนยังมีศักยภาพในการออม แต่จากสถานการณ์วิกฤตมหาอุทกภัยของไทยเมื่อปลายปี 2554 ได้สร้างความเสียหายแก่ประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยเฉพาะความเสียหายด้านเศรษฐกิจ ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายไม่สามารถผลิตให้แก่ตลาดได้ทันฤดูกาล (Supply Shock) และผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด (Demand Shock) ส่งผลให้สินค้าเกษตรมีราคาสูงขึ้น ซึ่งสินค้าเหล่านี้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมด้านอาหารแปรรูปประเภทต่าง ๆ ประกอบกับราคาน้ำมันขายปลีกและก๊าซหุงต้มมีการปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อค่าขนส่ง และราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้น รายได้ที่แท้จริงลดลง การออมของภาคครัวเรือนในปี 2555 จึงปรับตัวลดลงตามไปด้วย และจากตารางที่ 5 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในปี 2555 อยู่ที่ระดับ 25,327 บาท เพิ่มขึ้นจากระดับ 23,236 บาทในปี 2554 หรือมีการขยายตัวร้อยละ 9 ต่อปี ขณะที่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนในปี 2555 อยู่ที่ระดับ 19,665 บาท เพิ่มขึ้นจากระดับ 17,403 บาทในปี 2554 หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ต่อปี การออมเฉลี่ยต่อครัวเรือนมีการปรับตัวลดลง (ภาพที่ 1) ส่งผลให้การออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนไทยในปี 2555 อยู่ที่ระดับ 5,662 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 อยู่ที่ระดับ 5,833 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน การออมขยายตัวลดลงร้อยละ 2.9 ในปี 2555 จากเดิมที่มีการขยายตัวร้อยละ 3.2 ในปี 2554 และเมื่อได้เปรียบเทียบกับอัตราการขยายตัวของค่าใช้จ่ายต่อเดือนของครัวเรือนในปี 2555 มีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน โดยอัตราการขยายตัวของค่าใช้จ่ายต่อเดือนของครัวเรือนขยายตัวร้อยละ 14 ขณะที่อัตราการขยายตัวของรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนขยายตัวที่ร้อยละ 10

นอกจากผลกระทบที่ครัวเรือนได้รับจากวิกฤตมหาอุทกภัยแล้วยังมีปัญหาเศรษฐกิจที่ซับซ้อน ประชาชนต้องเผชิญกับความอยู่รอดในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ภาคธุรกิจและรัฐบาลต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนด้วยมาตรการการเงิน การคลัง (นโยบายบ้านหลังแรก , รถคันแรก) การซื้อสินค้าและบริการด้วยระบบเงินผ่อน ทำให้ครัวเรือนที่เป็นเศรษฐกิจชุมชนขาดการเรี่ยไรอย่างเท่าทันและเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะการบริโภควัตถุดิบและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต ทำให้ภาคครัวเรือนมีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบเพิ่มมากขึ้น ครัวเรือนจึงไม่สามารถหาเงินมาชำระเงินกู้และดอกเบี้ยได้ โดยเฉพาะเงินกู้นอกระบบ ผู้กู้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง เมื่อค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น การออมและการสะสมเงินทุนที่จะใช้ในการประกอบอาชีพจึงลดลงและเกิดการขาดแคลน ซึ่งภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะก็ประสบกับปัญหาเช่นเดียวกัน เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวผู้นำชุมชนได้พยายามที่จะรณรงค์และส่งเสริมให้ภาคครัวเรือนมีการออมมากขึ้น ชักชวนให้ภาคครัวเรือนนำเงินไปฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ที่กระจายอยู่ในชุมชนเกาะเปี้ยะ (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกมะม่วง บ้านโนไร่ บ้านหนองสองห้อง และบ้านวังตะเคียน) ซึ่งกลุ่มออมทรัพย์เหล่านี้มีวัตถุประสงค์ให้ภาคครัวเรือนมีการออมเงินโดยการฝากเงินสัจจะประจำทุกเดือน และปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ 1 ต่อเดือน) ให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปประกอบอาชีพ แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาครัวเรือนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตต้องการกู้ยืมเงินมากกว่าการออม บางครัวเรือนไม่สามารถชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนดได้จึงต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้และลาออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในที่สุด จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ทำการวิจัยสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปี้ยะ จังหวัดตรัง เป็นกรณีศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือน ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อชุมชนในการนำผลการวิจัยไปใช้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคครัวเรือนมีการออมมากขึ้น

ตารางที่ 1 การออมเบื้องต้นในประเทศไทย

หน่วย: พันล้านบาท

พ.ศ.	2549	2550	2551	2552	2553
การออมเบื้องต้นในประเทศ	2,479.38	2,482.11	2,905.56	2,754.95	3,256.79
การออมสุทธิ	1,253.08	1,552.44	1,442.46	1,283.28	1,689.71
การออมสุทธิภาคเอกชน	750.76	1,107.38	1,104.27	1,133.42	1,378.30
- ภาคครัวเรือน	415.90	653.04	614.39	669.61	844.59
- ภาคธุรกิจ	334.86	454.34	489.88	463.81	533.71
การออมสุทธิภาครัฐ	502.32	445.06	338.18	149.86	311.41
- ภาครัฐบาล	338.96	260.05	151.95	- 33.83	126.61
- ภาครัฐวิสาหกิจ	163.36	185.00	186.23	183.73	184.80
- ค่าเสื่อมราคา	1,226.30	1,289.67	1,463.10	1,471.67	1,567.08

ที่มา: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน (2555)

ตารางที่ 2 การลงทุนในประเทศ

หน่วย: พันล้านบาท

พ.ศ.	2549	2550	2551	2552	2553
การลงทุนในประเทศ	2,269.15	2,314.09	2,739.92	1,976.15	2,695.04
- ภาคเอกชน	1,679.70	1,684.45	1,928.20	1,587.82	1,892.58
- ภาครัฐ	575.59	626.03	639.06	649.65	659.28
- การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	13.86	3.61	172.66	-261.32	143.19

ที่มา: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน (2555)

ตารางที่ 3 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศไทย

หน่วย: พันล้านบาท

พ.ศ.	2549	2550	2551	2552	2553
การออมของประเทศไทย	2,479.38	2,842.11	2,905.56	2,754.94	3,256.79
การลงทุนในประเทศไทย	2,269.15	2,314.09	2,739.92	1,976.15	2,695.04
ช่องว่างการออม – การลงทุน	210.23	528.02	165.64	778.79	561.75

ที่มา: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน (2555)

ตารางที่ 4 การออมของประเทศเบื้องต้น และสัดส่วนการออมสุทธิของครัวเรือนต่อ GDP

หน่วย: ล้านบาท

พ.ศ.	2549	2550	2551	2552	2553
การออมเบื้องต้นในประเทศ	2,353,705	2,853,796	2,807,302	2,730,839	3,123,060
(%)	16.9	21.2	-1.6	-2.7	14.4
การออมสุทธิของครัวเรือน	415,899	653,044	614,391	669,609	844,588
(%)	9.8	47.0	-5.9	9.0	26.1
GDP ของไทย	7,844,939	8,525,197	9,041,466	9,041,551	10,102,986
สัดส่วนการออมสุทธิของครัวเรือนต่อ GDP (%)	5.3	7.7	6.8	7.4	8.4

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (รวบรวม ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2555)

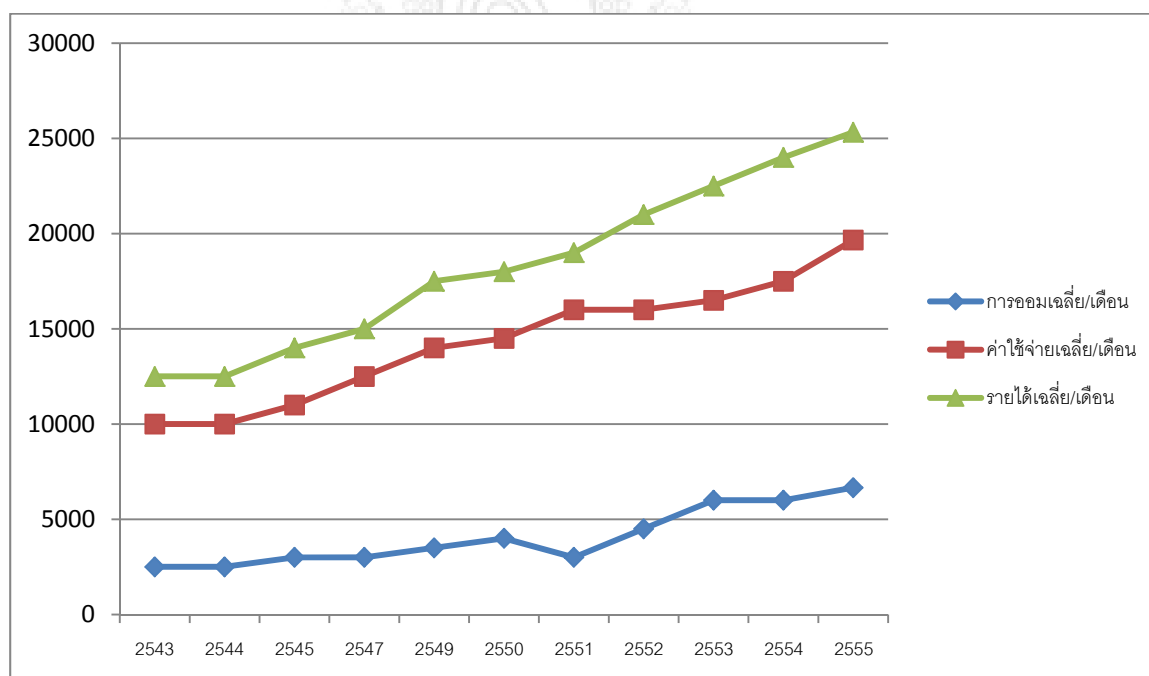
ตารางที่ 5 รายได้ ค่าใช้จ่ายและการออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนไทย

หน่วย:บาท

พ.ศ.	2550	2551	2552	2553 ⁴	2554	2555 ¹
รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/เดือน	18,660	19,782	20,903	22,471	23,236	25,327 ¹
(%)	4.9	6.0	5.7	7.5	3.4	9.0
ค่าใช้จ่ายครัวเรือนเฉลี่ย/เดือน	14,500	15,353	16,205	16,819	17,403	19,665 ²
(%)	1.3	5.9	5.5	3.8	3.5	13.0
การออมครัวเรือนเฉลี่ย/เดือน	4,160	4,429	4,698	5,652	5,833	5,662 ³
(%)	19.7	6.5	6.1	20.3	3.2	-2.9
สัดส่วนการออมครัวเรือนต่อรายได้(%)	22.29	22.39	22.48	25.15	25.10	22.35

ที่มา:สำนักงานสถิติแห่งชาติ (รวบรวมข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤษภาคม 2555)

ภาพที่ 1 รายได้ ค่าใช้จ่าย และการออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในประเทศไทย

หมายเหตุ : ข้อมูลประมาณการรายได้เฉลี่ย/เดือนของครัวเรือน ในปี 2555 มาจากการคำนวณ โดยฝ่ายวิเคราะห์คุณภาพการออมและการลงทุน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (รวบรวมข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤษภาคม 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรัง
3. เพื่อเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย (Reserch Hypothesis)

1. เพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
2. อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
3. ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
4. จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
5. จำนวนผู้พึงพิง (ผู้ไม่มีรายได้ในครัวเรือน) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาค ครัวเรือน
6. รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
7. ค่าใช้จ่ายรวมของภาคครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน
8. สินทรัพย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
9. หนี้สินมีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน
10. ผลตอบแทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน
11. นโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาค ครัวเรือน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
2. เป็นการศึกษาจากครัวเรือนบางส่วนในชุมชน เกาะเป็ยะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีอาชีพที่แตกต่างกัน เช่น รับราชการ เกษตรกร (ทำสวนยางพารา) ค้าขาย ลูกจ้าง และอาชีพอื่นๆ จากนั้นนำสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไปทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,762 ครัวเรือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียงะ จังหวัดตรัง
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียงะ จังหวัดตรัง
3. ผู้นำชุมชนสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคครัวเรือนมีการออมเพิ่มมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาคครัวเรือน (Household Sector) บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปกินอยู่ด้วยกันและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การดำรงชีพร่วมกัน โดยจะรวมรายได้เข้าด้วยกันหรือไม่ก็ได้ และจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวพันกันโดยนิติกรรมหรือไม่ก็ได้ หรือบุคคลที่อยู่คนเดียวโดยไม่ได้กินอยู่และใช้สิ่งของอุปโภคบริโภคร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนครอบคลุมถึงกิจการของเอกชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน ที่ไม่ได้อยู่ในรูปบริษัทและเป็นสถาบันที่ไม่แสวงหากำไร

การออมของครัวเรือน (Household Saving) หมายถึง ส่วนที่เหลือจากรายได้พึงใช้จ่ายของครัวเรือนที่หักด้วยภาษีเงินได้และหักด้วยรายจ่ายของครัวเรือน (Personal outlay) แล้วเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นและฉุกเฉินหรือเพื่อสิ่งอื่นๆ ในอนาคต

รายได้พึงใช้จ่าย หมายถึง รายได้รวมของครอบครัวหรือครัวเรือนที่หักด้วยภาษีเงินได้ และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ต้องจ่ายออกไป

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (Saving Groups for Production) คือ กลุ่มออมทรัพย์ที่เกิดจากการรวมตัวกันของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน โดยมุ่งหวังให้มีการออมทรัพย์ ฝากเงินสัจจะประจำทุกเดือน และสามารถปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปประกอบอาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

ตามทฤษฎีของเคนส์ จากกฎว่าด้วยการบริโภคและการออม (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน 2548, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค : 73-75) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคและการออม มีดังนี้

1. รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income) คือรายได้ที่ภาคครัวเรือนได้รับหักด้วยภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา (Personal income Taxes) ซึ่งเป็นระดับรายได้ที่ภาคครัวเรือนสามารถนำไปใช้ในการบริโภคและเก็บออม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและอัตราภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาจะส่งผลกระทบต่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง นั่นคือ หากรัฐบาลเพิ่มอัตราภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงก็จะลดลง การบริโภคและการออมก็จะลดลง แต่ถ้ารัฐบาลลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงก็จะเพิ่มขึ้น การบริโภคและการเก็บออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

2. สินทรัพย์ของผู้บริโภค คือ สินทรัพย์ที่ครัวเรือนถือครองอยู่ มีสภาพคล่อง (Liquidity) สูงหรือต่ำ โดยพิจารณาจากความยากง่ายและอัตราความเสี่ยงด้านมูลค่าในการเปลี่ยนเป็นเงินสด ได้แก่ เงินสด เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ พันธบัตร ทองคำ หุ่น ที่ดิน ในกรณีที่ผู้บริโภคถือสินทรัพย์สภาพคล่องสูงไว้มาก ผู้บริโภคจะรู้สึกว่ามีฐานะทางการเงินที่มั่นคงสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้มาก การเก็บออมก็จะลดลง แต่ถ้าบริโภคถือสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำไว้มาก ผู้บริโภคไม่แน่ใจว่าจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ตามเวลาที่ต้องการ และได้มูลค่าที่ตนพอใจมากน้อยเพียงใด จึงต้องชะลอการบริโภคบางส่วนไว้ก่อน การเก็บออมในขณะนั้นจึงเพิ่มขึ้น

3. สินค้ำคงทนที่ผู้บริโภคมีอยู่ สินค้ำที่ผู้บริโภคซื้อ มี 2 ชนิด คือ สินค้ำประเภทไม่คงทน (Nondurable Goods) ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ที่สิ้นเปลืองอื่นๆ รายจ่ายส่วนนี้มีระดับสม่ำเสมอ และจำนวนค่อนข้างแน่นอน ส่วนสินค้ำประเภทคงทน (Durable Goods) เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น และเครื่องเรือน หากช่วงเวลาใดครัวเรือนส่วนใหญ่ครอบครองสินค้ำคงทนได้มาก และมีสภาพใช้งานได้ดี รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้ำเหล่านี้จะอยู่ในระดับต่ำ การเก็บออมจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าช่วงเวลาใดครัวเรือนครอบครองสินค้ำคงทนไว้น้อยและมีสภาพที่ใช้งานต่อไปไม่ได้ รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้ำคงทนจะอยู่ในระดับสูง การเก็บออมจะลดลง

4. การคาดการณ์ของผู้บริโภค สิ่งที่ผู้บริโภคคาดการณ์จะมีผลต่อการตัดสินใจในการบริโภคและการเก็บออมในปัจจุบัน นั่นคือ ถ้าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าในอนาคตรายได้จะเพิ่มขึ้น เขาจะเพิ่มการบริโภคและลดการออมในปัจจุบัน แต่ถ้าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าในอนาคต รายได้จะลดลง เขาจะลดการบริโภคและเพิ่มการออม ส่วนการคาดการณ์เกี่ยวกับราคาสินค้าในอนาคต ย่อมส่งผลต่อการบริโภคและการออมในปัจจุบัน เช่นเดียวกัน คือ ถ้าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าในอนาคตราคาสินค้าจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะบริโภคเพิ่มขึ้น เก็บออมลดลง แต่ถ้าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าในอนาคตราคาสินค้าจะลดลง ผู้บริโภคจะบริโภคลดลง เก็บออมเพิ่มขึ้น

5. สินเชื่อเพื่อการบริโภคและอัตราดอกเบี้ย ณ ระดับรายได้ที่ใช้จ่ายจริงเท่ากัน ในกรณีที่สังคมนั้นมีระบบการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคในรูปของการจ่ายเงินดาวน์ต่ำและดอกเบี้ยต่ำ จะจูงใจให้มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูง ทำให้ความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมในอนาคตลดลง ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้น ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงขึ้น จะจูงใจให้ภาคครัวเรือนใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อยลง ออมมากขึ้น แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำลง จะจูงใจให้ภาคครัวเรือนใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มมากขึ้น ออมน้อยลง

6. ค่านิยมทางสังคม (Social Value) เป็นคุณค่าที่สังคมได้กำหนดไว้ว่า เป็นสิ่งที่น่าประพฤติปฏิบัติ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม หากสังคมมีค่านิยมให้ความสำคัญต่อวัตถุจะทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มมุ่งการใช้จ่ายในสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง ทำให้สังคมนั้นมีการบริโภคอยู่ในระดับสูง การออมต่ำ ส่วนสังคมที่ยึดค่านิยมการประหยัด สังคมนั้นจะมีการบริโภคและการออมอยู่ในระดับที่เหมาะสมและมีผลดีทางเศรษฐกิจในระยะยาว

7. อัตราการเพิ่มของประชากรและโครงสร้างอายุของประชากร ถ้าอัตราการเพิ่มของประชากรอยู่ในระดับสูง รายจ่ายเพื่อการบริโภคจะเพิ่มในอัตราสูง การออมเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำ แต่ถ้าอัตราการเพิ่มประชากรอยู่ในระดับต่ำ รายจ่ายเพื่อการบริโภคจะเพิ่มในอัตราต่ำ การออมเพิ่มในอัตราสูง นอกจากนี้ โครงสร้างอายุของประชากรก็มีผลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม นั่นคือ ถ้าจำนวนประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรทั้งหมดมีสัดส่วนต่ำ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะมีมากกว่าการออมจะน้อย แต่ถ้าจำนวนประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรทั้งหมดมีสัดส่วนสูง การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะน้อย การออมจะมาก

การบริโภคสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$C = Ca + bYd$$

$$C = \text{การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด}$$

$$Ca = \text{การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค เมื่อระดับรายได้เป็นศูนย์}$$

$$b = \text{ค่าความโน้มเอียงหน่วยเพิ่มในการบริโภค}$$

$$Yd = \text{รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง}$$

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้เป็นความสัมพันธ์โดยตรง เช่นเดียวกับการออม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการดังนี้

$$\begin{aligned} Y_d &= C + S \\ Y_d &= \text{รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง} \\ C &= \text{ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค} \\ S &= \text{การออม} \end{aligned}$$

ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Theory)

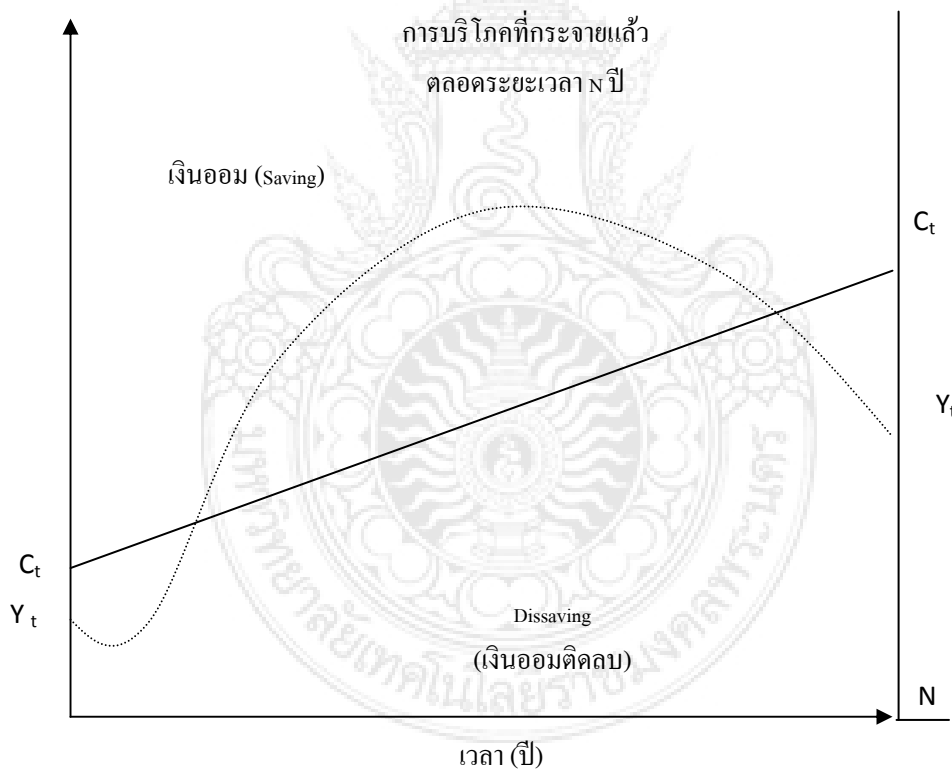
เป็นทฤษฎีตามแนวคิดของ คิวเซนเบอร์รี่ (Quesenberry, Jame S.) เชื่อว่าผู้บริโภคมีได้คำนึงถึงรายได้สมบูรณ์ แต่กลับจะไปคำนึงถึงรายได้เปรียบเทียบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. พิจารณาตามกลุ่มในสังคม รายได้เปรียบเทียบคือ รายได้ที่นำมาเปรียบเทียบกับรายได้ของกลุ่มบุคคลในสังคมเดียวกัน ผู้บริโภคจะทำการบริโภคในระดับใดมักจะคล้อยตามการบริโภคในกลุ่มสังคมที่ตนอยู่ เนื่องจากความพยายามที่จะรักษาการบริโภคของตนเองให้ใกล้เคียงคนอื่นๆ ในสังคมโดยการใช้เงินออมหรือขายทรัพย์สินที่มีอยู่เดิม ดังนั้น ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มในสังคม ย่อมจะมีการออมน้อยเพราะต้องทำการบริโภคเป็นสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับรายได้ ส่วนบุคคลที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ยในสังคมมักจะมีคามโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยต่ำกว่า เพราะระดับการบริโภคที่ใกล้เคียงกับคนอื่นๆ ในสังคม เป็นสัดส่วนที่ไม่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ของตน ดังนั้นผู้ที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ยในสังคมย่อมจะมีการออมสูงนั่นเอง (บุญคง หันจางสิทธิ์ 2544 : 341)

2. พิจารณาตามระยะเวลา รายได้เปรียบเทียบก็คือ สัดส่วนของรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบกับรายได้ในอดีต ผู้บริโภคแต่ละคนจะมีความเคยชินกับการบริโภคในอดีต ดังนั้น ผู้บริโภคคนใดมีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่ารายได้ในอดีต ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยหรือสัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้ปัจจุบันจะมีค่าสูงสัดส่วนของการออมก็จะมีค่าต่ำลง เนื่องจากความต้องการพยายามรักษาระดับการบริโภคให้คงเดิม และถ้าผู้บริโภคคนใดมีรายได้ปัจจุบันสูงกว่ารายได้ในอดีต ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย หรือสัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้ปัจจุบันจะค่าต่ำและการออมจะมีค่าสูง (ปราณี ทินกร 2529 : 15-18)

สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (The life Cycle Hypothesis)

โมดิเกีย (Modigliani) และบรูเบอร์ก (Bromberg) ได้มีบทบาทสำคัญในการตั้งสมมติฐานวัฏจักรชีวิต สารสำคัญของสมมติฐานนี้มีว่า โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้น และในบั้นปลายของชีวิต เนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่เหลืออาจสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ในช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม ต่อมาใช้ช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้ เมื่อออกจากงาน และในบั้นปลายของชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ (บุญคง ทัศนจำสัทธ์ 2544 : 346)

ภาพการกระจายการบริโภคตลอดช่วงอายุ

$Y_t Y_t$ = เส้นรายได้ตลอดชีวิต

$C_t C_t$ = เส้นการบริโภค

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้อง

จิตติพร ศรีชัยชนะ (2550) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการออมภาคครัวเรือนกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนโดยรวมของจังหวัดพิษณุโลกคือ รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน อาชีพเสริมของครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน อาชีพเสริมของครัวเรือน และการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตเมืองเขตชลประทาน นอกเขตชลประทาน และเขตเทือกเขาพบว่า (1) ในเขตเมือง ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือนทรัพย์สินของครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือนทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม (2) ในเขตชลประทาน ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือน และอาชีพหลักของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม (3) นอกเขตชลประทาน ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือนอาชีพของครัวเรือน อาชีพเสริมของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน และอาชีพเสริมของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม (4) ในเขตเทือกเขา ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน อาชีพเสริมของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน และอาชีพเสริมของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม

สำหรับเป้าหมายในการออมของครัวเรือน งานวิจัยนี้พบว่า ทุกเขตในจังหวัดพิษณุโลก มีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ส่วนครัวเรือนที่ไม่มีการออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงินนั้น มีสาเหตุเนื่องมาจากครัวเรือนมีรายได้น้อย จึงมักเก็บเงินไว้กับตัวเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

สำหรับทัศนคติในด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผลของงานวิจัยยังพบอีกว่า คริวเรือนทุกเขตมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมคริวเรือนในเขตเมือง เขตชลประทานนอกเขตชลประทาน และโดยภาพรวมในจังหวัดพิษณุโลก มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายที่ไม่ใช่รายจ่ายในการลงทุน และมีการก่อหนี้ที่มีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต ซึ่งมีแนวโน้มขัดกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนคริวเรือนในเขตเทือกเขา ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายที่ใช้ในการลงทุน และมีการก่อหนี้ที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต มีแนวโน้มเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ชัยเกตุ กาเผือก (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินของลูกค้ายุทธศาสตร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตร สาขาไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทออมทรัพย์ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน หนี้สิน และสินทรัพย์ มีผลกระทบต่อการฝากเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยรายได้ สินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนค่าใช้จ่ายการบริโภคสินค้าไม่คงทน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทประจำ ได้แก่ รายได้ หนี้สิน สินทรัพย์ มีผลกระทบต่อการฝากเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยรายได้ สินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนหนี้สินมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ

3. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทออมทรัพย์พิเศษ ได้แก่ รายได้ และจำนวนผู้พึ่งพิง มีผลกระทบต่อการฝากเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยรายได้มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ

ฉัตรมณี กลางสวัสดิ์ (2552) ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชีคริวเรือน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ ต.อ่างทอง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ประกอบอาชีพหลัก โดยพบว่า 2 อันดับแรก คือ การทำเกษตรกรรม และรับจ้างรองลง นอกจากนี้ยังมีบางส่วนประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ อันได้แก่ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย เป็นต้น มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 1,000-5,000 บาท นอกจากรายได้จากการประกอบอาชีพแล้วยังมีรายได้มาจากการที่ลูกหลานส่งเงินมาให้ใช้ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 1,000-5,000 บาทต่อเดือน โดยค่าใช้จ่าย 3 อันดับแรก คือ ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ และเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย คือ ค่าเครื่องดื่มชูกำลัง และการเสี่ยงโชค มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คนซึ่งจัดเป็นครอบครัวขนาดกลาง

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการออมก่อนการจัดทำบัญชีครัวเรือนของ ผู้มีเงินออมมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 51.4 โดยมีระดับการออมตั้งแต่ 1,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 19.2 และหลังจากการอบรมจัดทำบัญชีครัวเรือนผู้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 25.9 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร้อยละ 71.5 และลดลง 2.5

พฤติกรรมการกู้ยืมพบว่าส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินคิดเป็นร้อยละ 82.6 และระดับการกู้ยืม 50,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 31.1 นิยมกู้ยืมกับกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือกู้ยืมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หลังการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนพบว่าระดับการกู้ยืมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9 กู้ยืมเท่าเดิมร้อยละ 78.1 และกู้ยืมลดลง 8.1

ส่วนเรื่องทัศนคติเห็นด้วยกับการเรียนรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนมีประโยชน์การสนับสนุนกันในชุมชน และการประชุมหารือในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้เก็บออมได้มากขึ้นและทำให้ไม่กู้ยืมหรือกู้ยืมน้อยลง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกับทัศนคติพบว่า ด้านการออมทิศทางเป็นบวกและทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมการออม แต่ทัศนคติดังกล่าวไม่มีผลต่อพฤติกรรมในด้านการกู้ยืม

ไตรรงค์ วันอารีย์ (2546) ได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินอิสลามพฤติกรรมการออมของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลาม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการออมของลูกค้ายุค

1. รายได้ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ของเคนส์

2. ทรัพย์สินสุทธิ เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลาม ยกเว้นกองทุนธนาคารอิสลาม ธ.ก.ส. ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์อิสลามปัตตานี ทรัพย์สินสุทธิจะมีความสัมพันธ์เป็นบวกกับการออมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานวัฏจักรชีวิต แต่สหกรณ์ออมทรัพย์อับดุลฟาานและแผนกเฉพาะกิจธนาคารออมสิน ทรัพย์สินสุทธิจะมีความสัมพันธ์เป็นลบกับการออม ซึ่งไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้

3. อายุของผู้ฝาก เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลาม ทั้งหมดแต่มีความสัมพันธ์เชิงลบ เนื่องจากลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลามมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31-40 ปี เป็นวัยที่เริ่มทำงานจึงต้องออมมากขึ้น เพื่อเก็บเงินไว้ลงทุน ประกอบอาชีพในอนาคตหรือออมเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว

นอกจากนี้ เมื่อทำการศึกษาโดยแบ่งลูกค้ายุคตามช่วงอายุ ปรากฏว่าลูกค้ายุคที่มีอายุในช่วง 46-70 ปี มีการออมสูงสุด รองลงมาคือลูกค้ายุคที่มีช่วงอายุ 31-45 ปี และ 16-30 ปี ตามลำดับ แสดงว่าพฤติกรรมการออมของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลาม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานวัฏจักรชีวิต

4. ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลามทั้งหมด โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงลบทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาของลูกค้ายุคสถาบันการเงินอิสลามมีผลต่อ

ทัศนคติในการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาซึ่งเป็นการลงทุนมนุษย์ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น การออมจึงลดลง เมื่อทำการศึกษาโดยแยกกลุ่มลูกค้า ปรากฏว่ามีเพียงลูกค้า สหกรณ์ออมทรัพย์อิสลามปัตตานี และแผนกเฉพาะกิจธนาคารออมสินที่ระดับการศึกษามีผล การกำหนดการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนลูกค้ากลุ่มอื่น จะพบว่าการศึกษาจะไม่มีผล ต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. จำนวนผู้พึงพิง เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของลูกค้าสถาบันการเงินอิสลามทั้งหมด โดยมีความสัมพันธ์เป็นลบตามที่คาดหมายไว้ เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มลูกค้าพบว่า มีเพียง ลูกค้า สหกรณ์ออมทรัพย์อิสลามปัตตานีและกองทุนธนาคารอิสลาม ธ.ก.ส. ที่จำนวนผู้พึงพิงมี ผลกำหนดการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากลูกค้าประมาณร้อยละ 60 มีจำนวนผู้ พึ่งพิง 3 คนขึ้นไป ส่วนลูกค้าสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟานและแผนกเฉพาะกิจธนาคารออม สิน จำนวนผู้พึ่งพิงไม่มีผลกำหนดการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากลูกค้ามี จำนวนผู้พึ่งพิงอยู่ในช่วง 0-2 คน ซึ่งมีได้สร้างภาระค่าใช้จ่ายในอุปโภคบริโภค

อัยยชนก ปะวะละ (2551) ได้ทำการศึกษาศึกษาการออมของครัวเรือนในภาคชนบทของ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีสมาชิกในแต่ละครัวเรือนที่อาศัยอยู่ ปัจจุบัน 2-4 คน มีงานทำเฉลี่ย 2 คน ครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพ หลักและประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างแรงงาน รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำ การเกษตร โดยมีรายได้ระหว่าง 30,000 – 49,000 บาทต่อปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 13,832 บาท ต่อปี มีหนี้สินเฉลี่ย 98,396 บาทต่อครัวเรือน มีการค้าประกัน 84,543 บาทต่อครัวเรือน และมีการลงทุน 43,803 บาทต่อปี ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการเพาะปลูกไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ส่วนใหญ่ครัวเรือนได้รับสวัสดิการทั้งที่รัฐบาลจัดให้และประชาชนจัดเอง โดยได้รับหลักประกัน คุณภาพ (30 บาทรักษาทุกโรค) กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารประชาชน ตามลำดับ

รูปแบบการออมของครัวเรือน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การออมในรูปตัวเงินพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ออมเงินกับธนาคารหมู่บ้าน ฌาปนกิจสงเคราะห์ กรมธรรม์ประกันชีวิต และการออมโดยการฝากเงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตร ตามลำดับ โดยมีมูลค่าการออมในรูปตัวเงิน เฉลี่ย 32,972 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งครัวเรือนเห็นว่าการออมดังกล่าวสะดวก เนื่องจากสถานที่ทำ การอยู่ใกล้บ้าน และเพื่อเป็นหลักทรัพย์ในการค้าประกันเงินกู้ 2) การออมที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ การออมในรูปทรัพย์สินโดยมีราคาเฉลี่ย 125,837 บาท ต่อครัวเรือน ได้แก่ บ้านพร้อมที่ดิน รถจักรยานยนต์ ที่ดินเปล่า/ที่นา/ไร่/สวน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับเป็นมรดก และมีการออมเงินในรูป ของการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 33,560 บาทต่อครัวเรือน ได้แก่ เป็ด-ไก่ วัว หมู ตามลำดับ ซึ่งมี วัตถุประสงค์เพื่อขายและบริโภคในครัวเรือน

วัตถุประสงค์การออมของครัวเรือนส่วนใหญ่ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชราร้อยละ 79 รองลงมา คือเพื่อใช้ในการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ 70 เพื่อใช้เป็นทุนในการจัดตั้งธุรกิจร้อยละ 36 และเพื่อหาผลประโยชน์ร้อยละ 25 ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รายได้ สมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลักและหนี้สินของครัวเรือน มีความสัมพันธ์ต่อการออมของครัวเรือนในเชิงบวก

แนวโน้มการออมเงินในอนาคตของครัวเรือนในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครัวเรือนมีความต้องการออมเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 80.2 โดยจะออมเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.7 และจะออมเมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพ และเมื่อมีค่าใช้จ่ายลดลง ส่วนครัวเรือนที่ระบุว่าจะไม่ออมเงินในอนาคต ให้เหตุผลว่ารายได้น้อยไม่มีเงินเหลือฝาก นำเงินไปลงทุนเพราะเห็นว่าค่าตอบแทนสูงกว่าและเก็บไว้กับตัว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการนำเงินออกมาใช้

อัครศักดิ์ ตีมงคล (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร มีส่วนน้อยที่เป็นข้าราชการชั้นประทวน หรือลูกจ้าง วุฒิกการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี และทำการสมรสแล้ว ครอบครัวของข้าราชการส่วนใหญ่มีบุตรและผู้พึ่งพิงจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการออม
2. รายได้ของข้าราชการมีผลเป็นอย่างมากต่อพฤติกรรมการออม ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีรายได้เงินเดือนประจำเท่านั้น มีเพียงจำนวนน้อยที่คู่สมสมมีรายได้หรือมีรายได้เพิ่มเติมอื่นๆ
3. ระดับชั้นยศ วุฒิกการศึกษา ระยะเวลารับราชการและรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการออม ในขณะที่จำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการออม

ปภาวี พงศ์ละไม (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมธนารักษ์ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ กับ ตัวแปรตาม ได้แก่ การออมและการกู้ มีความสัมพันธ์กับการออม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยสภาพทางสังคมในด้านระดับการศึกษา และระดับชั้นการทำงาน ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจในด้านรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน และรายจ่ายรวมของครอบครัวต่อเดือน ส่วนด้านอื่น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกที่ต้องเลี้ยงดู และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับการออม สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกู้ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ ปัจจัยสภาพทางสังคม ในด้านระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และระดับชั้นการทำงาน ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจ ในด้านรายจ่ายรวมของครอบครัวต่อเดือน ส่วนด้านอื่น ได้แก่ เพศ อายุ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกที่ต้องเลี้ยงดู ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการกู้

แนวทางในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการออม และนโยบายการให้เงินกู้นั้นสามารถกำหนดเป็นแนวทางเพื่อนำไปปฏิบัติได้ดังนี้

1. นโยบายการขยายธุรกิจ ทั้งการออม และการกู้ คือ กำหนดให้เงินค่าหุ้นสามารถค้ำประกันเงินกู้ได้ ปรับปรุงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นแบบอัตราก้าวหน้า ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานหรือสหกรณ์อื่นฝากเงินกับสหกรณ์ ขยายฐานเงินกู้ ปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เป็นลักษณะแบบก้าวหน้า

2. นโยบายการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งการออม และการกู้ เช่น หารูปแบบใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่เหมาะสมกับสหกรณ์ เพิ่มประเภทของชุดโครงการเงินฝากผลประโยชน์เพิ่มเติมแบบสำเร็จรูปต่างๆ เพิ่มความหลากหลายของเงินฝาก เช่น เงินฝากพร้อมประกันชีวิต และโครงการเงินกู้เพื่อวัตถุประสงค์พิเศษในอัตราดอกเบี้ยพิเศษ สำหรับสินเชื่อที่ต้องการใช้วงเงินสูงควรปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การค้ำประกันและเพิ่มทางเลือกในการค้ำประกันเงินกู้ให้มากขึ้น

ประยงค์ คูศิริสิน (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาพบว่าครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 331 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 82.8 ของกลุ่มตัวอย่างมีการออม ส่วนครัวเรือนที่เหลืออีก 69 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.2 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีการออมเนื่องจากการที่มีภาระรายจ่ายมาก เมื่อศึกษาในส่วนของครัวเรือนที่มีการออม 331 ครัวเรือนพบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการค้าขาย มีอาชีพรองคือการรับจ้าง อาชีพหลักของคู่สมรสคือการรับจ้าง จำนวนบุตรที่อยู่ในการดูแล 2 คน รายได้รวมของครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน รายจ่ายรวมของครัวเรือน 30,000-40,000 บาทต่อเดือน ภาระรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหาร เสื้อผ้า-ของใช้ โดยมีการใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าใช้จ่าย ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่มีบัตรเครดิต 2 ใบ และในการใช้บัตรเครดิตแต่ละครั้งมีการคิดถึงภาระหนี้สินที่จะตามมาก่อนใช้ โดยมีหนี้สินรวมของครัวเรือน 100,001-500,000 บาท และภาระหนี้สินส่วนใหญ่ของครัวเรือนเป็นหนี้สินประเภทหนี้บัตรเครดิต เช่าซื้อสินค้าอุปโภค และเช่าซื้อยานพาหนะ

ด้านพฤติกรรมการออมของครัวเรือนพบว่า ภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รับทราบถึงนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงของรัฐบาลแต่มีความรู้ในระดับรู้ปานกลาง โดยครัวเรือนมีการวางแผนการใช้เงินเมื่อได้รับรายได้ และมีการพิจารณาถึงความเหมาะสมก่อนซื้อหรือจ่ายเมื่อครัวเรือนต้องใช้จ่าย ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการออมอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับ

นโยบายเศรษฐกิจพอเพียงของรัฐบาล จำนวนเงินที่ออม 1,001-5,000 บาทต่อเดือน โดยออมเมื่อรับรายได้ออมเป็นรายเดือนทุกเดือน และกำหนดวงเงินออม วัตถุประสงค์ของการออมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายเจ็บป่วยและยามชรา และเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินตามลำดับ โดยมีระยะเวลาการออมของครัวเรือน 10-12 ปี

ด้านรูปแบบการออมของครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการเลือกใช้บริการของธนาคาร กองทุนประกันสังคม และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในรูปแบบเงินฝากต่าง ๆ เงินสมทบประกันสังคม และเงินสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามลำดับ นอกจากนี้ครัวเรือนยังมีการออมนอกระบบสถาบันการเงินในรูปแบบของการซื้อทองคำและการซื้อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน

การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านผลิตภัณฑ์การออมคือ การมีให้เลือกหลายรูปแบบและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เงินออมมีความปลอดภัยไม่ลดมูลค่า ด้านผลตอบแทนจากการออมคืออัตราผลตอบแทนที่ได้รับ และด้านการส่งเสริมการตลาดของสถาบันการเงินคือการมีเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมถึงบ้านเชิญให้ออมเงิน การจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการออมเงิน และมีการรณรงค์การออมผ่านสื่อ นอกจากนี้ปัจจัยด้านภาวะเงินเฟ้อ และปัจจัยด้านนโยบายเพื่อส่งเสริมการออมจากภาครัฐก็มีผลต่อการออมของครัวเรือน ขณะที่ปัจจัยทางการตลาดในด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงินและปัจจัยด้านเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลไม่มีผลต่อการออมของครัวเรือน

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออมของภาคครัวเรือน โดยการทดสอบหาค่า Chi-square (X^2 -test) พบว่า อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษา อาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนบุตรในครัวเรือน รายได้รวม รายจ่ายรวม และหนี้สินรวมมีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

พรสิษฐ์ บุญรักษ์ (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมคือ สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน และอัตราดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน

ส่วนรูปแบบการออมเป็นแบบเงินฝากออมทรัพย์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ซึ่งเป็นการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคต ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยไม่มีการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน จะเก็บเงินไว้เพื่อความสะดวกในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

ไพโรจน์ เภาวิจิตร (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การมีบุตร ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพหลัก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการออมทรัพย์ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะการออมทรัพย์เพื่อใคร วัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์ วัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์แบบผูกพันและรูปแบบในการออม ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมทรัพย์มากที่สุด คือ ระดับรายได้ ช่วงอายุ และอาชีพหลัก มากที่สุดตามลำดับ

ภูวลสิทธิ์ สินไชยกิจ (2550) ได้ทำการศึกษารูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมือง และชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา ครัวเรือนในเขตเมืองพบว่าส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยในครัวเรือนหนึ่ง ๆ จะมีผู้รายได้ 3 คน มีรายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ย 594,649 บาทต่อปีต่อครัวเรือน มีรายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ย 13,285 บาทต่อปี และมีหนี้สินโดยเฉลี่ย 472,535 บาทต่อปี การประมาณสมการการออมของครัวเรือนในเขตเมืองพบว่า มีเงินออมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 70,073 บาทต่อปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ รายได้จากการทำงานของครัวเรือน ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาท จะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 12.5 บาท รองลงมาคือรายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาท จะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 58.50 บาท ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนโดยที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่น 20,399.71 บาท อายุของหัวหน้าครัวเรือนถ้าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอื่น 1 ปี จะมีเงินออมมากกว่าเป็นจำนวน 870.25 บาท และหนี้สินในครัวเรือน ถ้าหนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 1.3 บาท สำหรับมูลค่าทรัพย์สินและจำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษา ครัวเรือนในเขตชนบทพบว่าส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยในครัวเรือนหนึ่ง ๆ จะมีผู้ที่มีรายได้ 2 คน มีรายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ย 300,478 บาทต่อปีต่อครัวเรือน มีรายได้จากทรัพย์สินเฉลี่ย 2,076 บาทต่อปี และหนี้สินเฉลี่ย 243,933 บาทต่อปี การประมาณสมการการออมในเขตชนบทพบว่า มีเงินออมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 7,994.57 บาทต่อปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุดคือ รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้น 24.7 บาท รองลงมาคือรายได้จากการการทำงานของครัวเรือน ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 0.5 บาท ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่น 1,602.20 บาท อายุของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอื่น 1 ปี จะมีเงินออมมากกว่าเป็นจำนวน 59.501 บาท หนี้สินในครัวเรือน โดยที่หนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 0.2 บาท

และจำนวนผู้ฟังฟังในครัวเรือน ถ้าครัวเรือนมีจำนวนผู้ฟังเพิ่มขึ้น 1 คน ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 464.55 บาท สำหรับทรัพย์สินสุทธิ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการเปรียบเทียบการประมาณเงินออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าครัวเรือนในเขตเมืองมีการออมมากกว่าครัวเรือนในเขตชนบท 62,079.374 บาท จำนวนผู้ฟังฟังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดลงของการออมของครัวเรือนในเขตชนบท ในขณะที่จำนวนผู้ฟังฟังไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในเขตเมือง

สำหรับรูปแบบการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว นิยมฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์สูงสุด เนื่องจากจากความสะดวกในการติดต่อและมีความมั่นคง รองลงมานิยมทำประกันชีวิต เนื่องจากจากได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ นอกจากดอกเบี้ย เช่น มีประกันสุขภาพ ในขณะที่ครัวเรือนในเขตชนบทส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกร นิยมฝากเงินไว้กับธนาคารออมสิน เนื่องจากมีความมั่นใจว่าจะได้รับเงินคืนแน่นอนและติดต่อได้สะดวก รองลงมานิยมฝากเงินไว้กับสหกรณ์ เนื่องมาจากการได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ นอกจากดอกเบี้ย เช่น สามารถกู้เงินกับสหกรณ์ได้

อารี ครุศากยวงศ์ (2543) ได้ทำการศึกษาการออมภาคครัวเรือนในเขตภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าการณรงค์ของรัฐบาล ให้ครัวเรือนรู้จักประหยัดเก็บออมได้ผลในทางที่ดี กล่าวคือ ประชาชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายในทางที่ดีขึ้น มีการลดการใช้จ่าย แล้วหันไปออมเงินมากขึ้น โดยนิยมออมไว้กับสถาบันการเงิน เนื่องจากต้องการดอกเบี้ยและเงินปันผล ส่วนครัวเรือนที่ไม่ออมเงินไว้กับสถาบันการเงินเนื่องจากสถาบันการเงินอยู่ไกล ขาดความน่าเชื่อถือในระบบสถาบันการเงิน ขั้นตอนการฝากเงินหรือถอนเงินยุ่งยาก เกิดจากนำเงินสดไปซื้อทองคำหรือเครื่องประดับ ต้องการถือเงินสดไว้ในมือ นำเงินไปเล่นแชร์และซื้อบ้าน หรือที่ดินเป็นต้น

สำหรับด้านปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาคครัวเรือนในเขตภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมภาคครัวเรือน ประกอบด้วย รายได้โดยเฉลี่ยภาคครัวเรือน อัตราเงินเฟ้อ และขนาดของครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการออมของภาคครัวเรือน ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ และจำนวนสถาบันการเงิน โดยปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยภาคครัวเรือนนั้น เป็นไปตามแนวคิดของแมคคินนอน ส่วนอัตราผลตอบแทนในที่นี้คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีนั้น ไม่เป็นไปตามแนวคิดของแมคคินนอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรังในครั้งนี้ใช้การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการกำหนดความสำคัญของปัญหา การตรวจเอกสาร และทฤษฎีต่างๆ จากข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ ฯลฯ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกาะเป็ยะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 1,762 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวน 1,762 ครัวเรือน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sample size) ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 0.05 ได้สมาชิกกลุ่มตัวอย่างประมาณ 326 ครัวเรือน ดังนี้

$$n = \frac{N}{[(1)+(Ne^2)]}$$

โดยที่

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยต้องกำหนดขึ้นมา ในที่นี้กำหนดให้การประมาณ

ค่าร้อยละมีความผิดพลาดไม่เกิน 5%

N แทน จำนวนประชากร 1,762 ครัวเรือน

n แทน ขนาดตัวอย่าง

หลังจากแทนค่าจะได้ขนาดตัวอย่างดังต่อไปนี้

$$n = \frac{1,762}{[1+(1,762)(0.05^2)]}$$

$$n = 325.99$$

$$n = 326 \text{ ตัวอย่าง}$$

ดังนั้น ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 326ครัวเรือน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวน 326 ครัวเรือน มีลักษณะของอาชีพที่แตกต่างกัน จึงทำการแบ่งวิธีการสุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีอาชีพที่แตกต่างกัน เช่น รับราชการ เกษตรกร (ทำสวนยางพารา) ค้าขาย ลูกจ้าง และอาชีพอื่นๆ จากนั้นนำสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไปทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,762 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ มีทั้งคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากครัวเรือน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครัวเรือนในชุมชนเกาะเปาะเปาะ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือน จำนวนผู้พึงพิง รายได้ ค่าใช้จ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการออมของภาคครัวเรือน ปัญหาและอุปสรรค

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องมือทางสถิติ โดยการนำโปรแกรมเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาใช้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และปัญหาอุปสรรคการออมของภาคครัวเรือน

2. การวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมออมของภาคครัวเรือน กับปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดไว้ 11 ตัวแปร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างภาคครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะเป็ยะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง รวมจำนวนทั้งสิ้น 326 ครัวเรือน ผลการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ

จากผลการสำรวจครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 326 ครัวเรือน พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.90 และเป็นเพศหญิง 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.10 มีอายุอยู่ในช่วงมากกว่า 50 ปี มากที่สุดจำนวน 163 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือช่วงอายุ 41- 50 ปีจำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.80 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.10 และช่วงอายุ 20 – 30 ปีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.10 มีอาชีพเป็นเกษตรกร(ทำสวนยางพารา)มากที่สุดจำนวน 188 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างจำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.60 ค้าขายจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.20 รับราชการจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.40 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.30 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดจำนวน 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาคือมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.70 และระดับปริญญาตรีจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.00 สถานภาพส่วนบุคคล สมรสมากที่สุดจำนวน 286 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.70 รองลงมาคือเป็นหม้ายจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.80 และโสดจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.50 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4 คน เป็นผู้มีรายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นผู้พึ่งพิงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยมีครัวเรือนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 194 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.50 และครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.50

ตารางที่ 6 เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
จำนวนผู้มีรายได้ และจำนวนผู้พึ่งพิง

สถานภาพทางสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	95	29.10
ชาย	231	70.90
รวม	326	100.00
อายุ		
20 - 30 ปี	10	3.10
31 - 40 ปี	72	22.10
41 - 50 ปี	81	24.80
มากกว่า 50 ปี	163	50.00
รวม	326	100.00
อาชีพ		
ค้าขาย	46	14.20
รับจ้าง	64	19.60
เกษตรกร	188	57.70
รับราชการ	21	6.40
พนักงานบริษัทเอกชน	1	0.30
อื่น ๆ	6	1.80
รวม	326	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	190	58.30
มัธยมศึกษา/ปวช.	97	29.70
ปริญญาตรี	39	12.00
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	326	100.00
สถานภาพส่วนบุคคล		
โสด	8	2.50
สมรส	286	87.70
หม้าย	32	9.80
หย่าร้าง	0	0.00
รวม	326	100.00

สถานภาพทางสังคม (ต่อ)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4	100.00
จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือน	2	50.00
จำนวนผู้พึงพิง	2	50.00
การเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของครัวเรือน		
เป็นสมาชิก	132	40.50
ไม่เป็นสมาชิก	194	59.50
รวม	326	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตารางที่ 7 ผลการสำรวจพบว่าครัวเรือนมีรายได้รวมต่อปีเท่ากับ 352,904 บาท โดยมีรายได้จากการขายยางพารามากที่สุดเป็นเงินจำนวน 183,806 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.08 รองลงมาคือกำไรจากการค้าขายเป็นเงินจำนวน 57,535 บาทคิดเป็นร้อยละ 16.30 ค่ารับจ้างเป็นเงินจำนวน 55,235 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.65 เงินเดือนเป็นเงินจำนวน 46,120 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.07 รายได้เสริม(ปลูกผัก)เป็นเงินจำนวน 6,503 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.80 และเงินสงเคราะห์คนชราและคนพิการเป็นเงินจำนวน 3,703 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.10 ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายรวมต่อปีเท่ากับ 186,151 บาท โดยมีค่าอาหารมากที่สุดเป็นเงินจำนวน 63,705 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.22 รองลงมาคือค่าเชื้อเพลิง(น้ำมันรถ, ก๊าซหุงต้ม)เป็นเงินจำนวน 38,790 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.84 ค่าการศึกษาเป็นเงินจำนวน 33,444 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.97 ค่าสาธารณูปโภคเป็นเงินจำนวน 17,411 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.35 ค่าภาษีสังคมเป็นเงินจำนวน 16,808 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.03 ค่ารักษาพยาบาลเป็นเงินจำนวน 6,402 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.44 ค่าเครื่องนุ่งห่มเป็นเงินจำนวน 6,158 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.31 และบันเทิง ท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นเงินจำนวน 3,433 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.84 ส่วนทรัพย์สินรวมของครัวเรือน(ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องชำระ)มูลค่าเท่ากับ 2,681,596 บาท โดยที่ดินและบ้านมีมูลค่ารวมมากที่สุดเท่ากับ 2,424,784 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.42 รองลงมาคือรถยนต์และรถจักรยานยนต์มูลค่ารวมเท่ากับ 183,243 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.83 สินทรัพย์อื่น ๆ (สินค้าในร้านค้า, เครื่องมือช่าง, หุ่น)มูลค่ารวมเท่ากับ 34,980 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.30 เครื่องใช้ไฟฟ้ามูลค่ารวมเท่ากับ 24,348 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.92 และเฟอร์นิเจอร์มูลค่ารวมเท่ากับ 14,241 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.53 นอกจากนี้ครัวเรือนยังมีหนี้สินรวมเท่ากับ 311,809 บาท โดยมีหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากที่สุดเป็นเงินจำนวน 115,153 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.90 รองลงมาคืออื่นๆ (ไฟแนนท์, สหกรณ์ออมทรัพย์ครู)เป็นเงินจำนวน 85,143 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.30 ธนาคารพาณิชย์(ออมสิน, กรุงไทย)เป็นเงินจำนวน 30,562 บาท

คิดเป็นร้อยละ 9.80 สหกรณ์การเกษตรเป็นเงินจำนวน 23,405 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.50
 ญาติ/พี่น้องเป็นเงินจำนวน 18,233 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.85 ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็น
 เงินจำนวน 16,357 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.25 เพื่อนเป็นเงินจำนวน 13,577 บาท คิดเป็น
 ร้อยละ 4.35 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นเงินจำนวน 5,539 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.78
 และนายทุนปล่อยเงินกู้นอกระบบเป็นเงินจำนวน 5,193 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.67

ตารางที่ 7 รายได้ ค่าใช้จ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน

สถานภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้รวมของครัวเรือน(ต่อปี)		
เงินเดือน	46,120	13.07
ค่ารับจ้าง	55,237	15.65
รายได้จากการขายยางพารา	183,806	52.08
กำไรจากการค้าขาย	57,535	16.30
รายได้เสริม	6,503	1.80
เงินสงเคราะห์คนชราและคนพิการ	3,703	1.10
รวม	352,904	100.00
สินทรัพย์รวมของครัวเรือน(ไม่มีภาระผูกพันที่ ต้องชำระ)		
ที่ดินและบ้าน	2,424,784	90.42
รถยนต์และรถจักรยานยนต์	183,243	6.83
เครื่องใช้ไฟฟ้า	24,348	0.92
เฟอร์นิเจอร์	14,241	0.53
สินทรัพย์อื่น ๆ	34,980	1.33
รวม	2,681,596	100.00

หนี้สินรวม		
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	16,357	5.25
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	115,153	36.90
การเกษตร		
สหกรณ์การเกษตร	23,405	7.50
ธนาคารพาณิชย์	30,562	9.80
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	5,539	1.78
นายทุน(ปล่อยเงินกู้ในระบบ)	5,193	1.67
ญาติ/พี่น้อง	18,233	5.85
เพื่อน	13,577	4.35
อื่น ๆ	85,143	27.30
รวม	311,809	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตารางที่ 8 จากการสำรวจครัวเรือน 326 ครัวเรือน พบว่านโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล(บ้านหลังแรก,รถคันแรก)ไม่มีอิทธิพลในการซื้อสินทรัพย์ของครัวเรือนจำนวน 315 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.60 และมีอิทธิพลในการซื้อสินทรัพย์ของครัวเรือนจำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.40 โดยสินทรัพย์ที่ครัวเรือนซื้อคือรถยนต์จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 8 การซื้อสินทรัพย์ของครัวเรือน ประเภทของสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลจากนโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล

การซื้อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลจากนโยบาย กระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การซื้อสินทรัพย์		
มี	11	3.40
ไม่มี	315	96.60
รวม	326	100.00
ประเภทของสินทรัพย์		
บ้าน	0	0.00
รถยนต์	11	100.00
รวม	11	100.00

ตอนที่ 2 การออมของภาคครัวเรือน

จากตารางที่ 9 ผลการสำรวจพบว่าครัวเรือนที่มีการออมจำนวน 307 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.20 และไม่มีการออมจำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.80 พฤติกรรมการออมของครัวเรือนมีการออมก่อนจ่ายจำนวน 217 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.60 และจ่ายก่อนเงินเหลือแล้วจึงออมจำนวน 109 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.40 ส่วนผลตอบแทน (ดอกเบี้ย,เงินปันผล)ไม่ใช่สิ่งจูงใจที่ทำให้ครัวเรือนมีการออมมากขึ้นจำนวน 323 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.10 และครัวเรือนที่มีผลตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจให้มีการออมมากขึ้นจำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเท่ากับ 91,008 บาท โดยฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุดเป็นเงินจำนวน 42,444 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.64 รองลงมาคือการเล่นแชร์เป็นเงินจำนวน 30,595 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.62 ทำประกันชีวิตเป็นเงินจำนวน 6,571 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.22 ออมไว้เองที่บ้านเป็นเงินจำนวน 5,040 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.54 ซื้อสินทรัพย์(ทองคำ,ที่ดิน,บ้าน)เป็นเงินจำนวน 4,606 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.06 ซื้อสลากออมสิน/ธ.ก.ส. เป็นเงินจำนวน 1,752 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.92 ลักษณะการออมของครัวเรือนที่ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน ฝากประจำทุก ๆ เดือนมากที่สุดจำนวน 205 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.77 รองลงมาคือฝากนาน ๆ ครั้งจำนวน 68 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.16 มีเงินเหลือเมื่อไหร่แล้วจึงฝากจำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.42 และฝากปีละครั้งจำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.65 สำหรับสถาบันการเงินที่ครัวเรือนนำเงินไปฝากมากที่สุดคือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมาคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 67 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.82 ธนาคารพาณิชย์จำนวน 58 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.89 สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนจำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.59 สหกรณ์การเกษตรจำนวน 45 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.66 บริษัทประกันภัยจำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.91 กองทุนหมู่บ้านจำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.26 และอื่น ๆ (สหกรณ์ออมทรัพย์ครู,ตำรวจ)จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.26 โดยเหตุผลที่ครัวเรือนนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงินคือความมั่นคง ความเสี่ยงต่ำมากที่สุดจำนวน 157 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาคือ สะดวก รวดเร็ว จำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.00 เพื่อขอสินเชื่อในอนาคตจำนวน 47 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.31 เพื่อนแนะนำจำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.19 และผลตอบแทนสูงจำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.98 สำหรับวัตถุประสงค์ในการออมของครัวเรือน การออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็นมากที่สุดจำนวน 115 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.46 รองลงมาคือค่ารักษาพยาบาลจำนวน 96 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของลูกหลานจำนวน 73 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.78 เป็นมรดกให้ลูกหลานจำนวน 63 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ

20.52 ซื้อสินทรัพย์(บ้าน/ที่ดิน)จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.23 และซื้อรถยนต์/รถจักรยานยนต์จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.65 สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการออมคือ

ตารางที่ 9 การออม พฤติกรรมการออม สิ่งจูงใจ

การออมของครัวเรือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ครัวเรือนมีการออมหรือไม่		
มีการออม	307	94.20
ไม่มีการออม	19	5.80
รวม	326	100.00
พฤติกรรมการออมของครัวเรือน		
ออมก่อนจ่าย	217	66.60
จ่ายก่อน เงินเหลือแล้วจึงออม	109	33.40
รวม	326	100.00
ผลตอบแทน (ดอกเบี้ย เงินปันผล)เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้มีการออมมากขึ้น		
ใช่	3	0.90
ไม่ใช่	323	99.10
รวม	326	100.00
การออมของครัวเรือน	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
การออม		
การฝากเงิน	42,444	46.64
ซื้อสลากออมสิน ธ.ก.ส.	1,752	1.92
ซื้อสินทรัพย์ เช่น ทองคำ บ้าน ที่ดิน	4,606	5.06
ทำประกันชีวิต	6,571	7.22
เล่นแชร์	30,595	33.62
ออมไว้เองที่บ้าน	5,040	5.54
รวม	91,008	100.00
การออมของครัวเรือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ลักษณะการออมของครัวเรือน		
ฝากประจำทุก ๆ เดือน	205	66.77
ฝากนาน ๆ ครั้ง	68	22.16
ฝากบิลละครั้ง	2	0.65
มีเงินเหลือเมื่อไหร่แล้วจึงฝาก	32	10.42
รวม	307	100.00

การออมของครัวเรือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ครัวเรือนฝากเงินกับสถาบันการเงิน		
ธ.ก.ส.	67	21.82
ธนาคารพาณิชย์	58	18.89
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	132	43.00
บริษัทประกันภัย	12	3.91
สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน	54	17.59
กองทุนหมู่บ้าน	10	3.26
สหกรณ์การเกษตร	45	14.66
อื่น ๆ	10	3.26
เหตุผลที่ครัวเรือนนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงินดังกล่าว		
สะดวก รวดเร็ว	132	43.00
ผลตอบแทนสูง	3	0.98
มั่นคง ความเสี่ยงต่ำ	175	57.00
เพื่อนแนะนำ	19	6.19
เพื่อขอสินเชื่อในอนาคต	47	15.31
วัตถุประสงค์ในการออมของครัวเรือน		
ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของลูกหลาน	73	23.78
ซื้อทรัพย์สิน บ้าน/ที่ดิน	13	4.23
ซื้อรถยนต์/รถจักรยานยนต์	2	0.65
ค่ารักษาพยาบาล	96	31.27
เป็นมรดกให้ลูกหลาน	63	20.52
อื่น ๆ (ใช้จ่ายในยามจำเป็น)	115	37.46

ที่มา:จากการสำรวจ

สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียง จังหวัดตรัง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียง จังหวัดตรัง ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และผลตอบแทน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน ค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน สินทรัพย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน ส่วนผลตอบแทน(ดอกเบี้ยเงินฝาก,เงินปันผล)มีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการ

วิจัย เนื่องจากการนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงินนั้น ภาคครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับความสะดวกรวดเร็ว ความมั่นคง และสามารถขอสินเชื่อในอนาคตได้

ตารางที่ 10

Coefficients^a

Model 4	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	178056.00	87669.520		2.031	0.043
inc	0.454	0.037	0.779	12.344	0.000
exp	-0.387	0.063	-0.362	-6.175	0.000
ass	0.005	0.001	0.175	3.635	0.000
int	-87952.491	42766.136	-0.095	-2.057	0.041

R Square = 0.823

Adjusted R Square = 0.709

สำหรับการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป พบว่า ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเป็นเงินจำนวน 80,342 บาท ส่วนครัวเรือนทั่วไปจำนวน 194 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเป็นเงินจำนวน 96,274 บาท พฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์จะมีการออมก่อนจ่าย ฝากประจำทุกเดือน สถาบันการเงินที่นำเงินไปฝากคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเป็นมรดกให้ลูกหลานและเพื่อขอสินเชื่อในอนาคต ส่วนครัวเรือนทั่วไปจะมีพฤติกรรมการออมคือ จ่ายก่อนเงินเหลือแล้วจึงออม ฝากนาน ๆ ครั้ง สถาบันการเงินที่นำเงินไปฝากคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ (ออมสิน,กรุงไทย) มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น และเป็นมรดกให้ลูกหลาน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการออมคือ ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เนื่องจากราคายางพาราตกต่ำขณะเดียวกันต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การออมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ก่อให้เกิดการลงทุนและการขยายตัวของผลผลิตมวลรวม แต่จากปัญหาทางเศรษฐกิจที่ซับซ้อน ประชาชนต้องเผชิญกับความมั่งคั่งในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ภาคธุรกิจและรัฐบาลต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนด้วยมาตรการ การเงิน-การคลัง การซื้อสินค้าและบริการด้วยระบบเงินผ่อน ทำให้ครัวเรือนที่เป็นเศรษฐกิจชุมชนขาดการเรี่ยไรอย่างเท่าทันและเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะการบริโภควัตถุดิบและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต ทำให้ครัวเรือนมีหนี้สินมากขึ้น การออมลดลง ดังนั้นการศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียงะ จังหวัดตรังในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม และเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการออม ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่ครัวเรือนมีพฤติกรรมการออมอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้นำชุมชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาลดอุปสรรค รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคครัวเรือนมีการออมเพิ่มขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ในพื้นที่ชุมชนเกาะเปียงะ จังหวัดตรัง โดยการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างโดยตรง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ข้อมูลตัวอย่าง 326 ตัวอย่าง

สำหรับวิธีการวิเคราะห์ในส่วนแรกได้ใช้วิธีการบรรยาย โดยการใช้ค่าสถิติต่าง ๆ เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และตารางมาประกอบการอธิบาย ซึ่งแสดงให้เห็นสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของครัวเรือนในชุมชนเกาะเปียงะ จังหวัดตรัง จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.90 และเป็นเพศหญิง 95 ราย คิดเป็น

ร้อยละ 29.10 มีอายุอยู่ในช่วงมากกว่า 50 ปี มากที่สุดจำนวน 163 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีอาชีพเป็นเกษตรกร(ทำสวนยางพารา)มากที่สุดจำนวน 188 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.70 มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดจำนวน 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.30 สถานภาพส่วนบุคคล สมรสมากที่สุดจำนวน 286 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.70 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4 คน เป็นผู้มีรายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นผู้พึ่งพิงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยมีครัวเรือนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 194 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.50 และครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ครัวเรือนมีรายได้รวมต่อปีเท่ากับ 352,904 บาท ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายรวมต่อปีเท่ากับ 186,151 บาท ส่วนทรัพย์สินรวมของครัวเรือน(ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องชำระ)มูลค่าเท่ากับ 2,681,596 บาท นอกจากนี้ครัวเรือนยังมีหนี้สินรวมเท่ากับ 311,809 บาท นโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล(บ้านหลังแรก,รถคันแรก) ไม่มีอิทธิพลในการซื้อสินทรัพย์ของครัวเรือนจำนวน 315 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.60 โดยสินทรัพย์ที่ครัวเรือนซื้อคือรถยนต์จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ครัวเรือนที่มีการออมจำนวน 307 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.20 พฤติกรรมการออมของครัวเรือนมีการออมก่อนจ่ายจำนวน 217 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.60 ส่วนผลตอบแทน(ดอกเบี้ย,เงินปันผล) ไม่ใช่สิ่งจูงใจที่ทำให้ครัวเรือนมีการออมมากขึ้นจำนวน 323 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.10 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเท่ากับ 91,008 บาท ลักษณะการออมของครัวเรือนที่ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน ฝากประจำทุก ๆ เดือนมากที่สุดจำนวน 205 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.77 สำหรับสถาบันการเงินที่ครัวเรือนนำเงินไปฝากมากที่สุดคือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43. โดยเหตุผลที่ครัวเรือนนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงินคือความมั่นคง ความเสี่ยงต่ำมากที่สุดจำนวน 157 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.00 วัตถุประสงค์ในการออมของครัวเรือน การออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็นมากที่สุดจำนวน 115 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.46

สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรัง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ จังหวัดตรัง ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และผลตอบแทน

ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน ค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน สินทรัพย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออมของภาคครัวเรือน ส่วนผลตอบแทน(ดอกเบี้ยเงินฝาก,เงินปันผล)มีความสัมพันธ์ทางลบกับการออมของภาคครัวเรือน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงินนั้น ภาคครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับความสะดวกรวดเร็ว ความมั่นคง และสามารถขอสินเชื่อในอนาคตได้

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับครัวเรือนทั่วไป พบว่า ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 132 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเป็นเงินจำนวน 80,342 บาท ส่วนครัวเรือนทั่วไปจำนวน 194 ครัวเรือนมีการออมต่อปีเป็นเงินจำนวน 96,274 บาท พฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์จะมีการออมก่อนจ่าย ฝากประจำทุกเดือน สถาบันการเงินที่นำเงินไปฝากคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเป็นมรดกให้ลูกหลานและเพื่อขอสินเชื่อในอนาคต ส่วนครัวเรือนทั่วไปจะมีพฤติกรรมการออมคือ จ่ายก่อนเงินเหลือแล้วจึงออม ฝากนาน ๆ ครั้ง สถาบันการเงินที่นำเงินไปฝากคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ (ออมสิน,กรุงไทย) มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น และเป็นมรดกให้ลูกหลาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนของปัญหาและอุปสรรคการออมของภาคครัวเรือนคือ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้ครัวเรือนไม่สามารถเก็บออมได้ นอกจากนี้บางครัวเรือนยังไม่ทราบข้อมูลรายได้ รายจ่ายที่ชัดเจนเนื่องจากไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมออม ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ภาคครัวเรือนควรมีการเพิ่มรายได้ โดยการสร้างอาชีพเสริมด้วยวิธีการเพิ่มมูลค่าของ

สินค้าและวัตถุดิบที่มีในชุมชน หรือผู้นำชุมชนควรจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือน

2. ภาคครัวเรือนควรมีการจัดสรรรายได้ให้เหมาะสมและชัดเจน โดยมีการจัดสรรรายจ่ายเป็นส่วนๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าภาษีสังคม ค่าเชื้อเพลิง ค่าสาธารณูปโภค และการเก็บออม

3. ภาคครัวเรือนควรมีการบริหารรายจ่าย เพราะการใช้จ่ายของครัวเรือนเป็นพฤติกรรมที่ควรจะต้องควบคุมให้ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออมซึ่งครัวเรือนควรปฏิบัติดังนี้

- 1) ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น
- 2) ไม่สร้างภาระหนี้สิน
- 3) ไม่นำเงินในอนาคตมาใช้จ่าย

4. ภาคครัวเรือนควรมีการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อให้ครัวเรือนทราบข้อมูลและสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

5. ภาคครัวเรือนควรมีการวางแผนการออม เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการออม ซึ่งครัวเรือนควรวางแผนการออมดังนี้

1) การวางแผนการออมให้มีระบบและสม่ำเสมอ เช่น นำ 30% ของรายได้มาออม (ไม่ควรเกินกำลังของครัวเรือน)

2) มีวัตถุประสงค์ในการออมที่ชัดเจน เช่น เก็บออมไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น เพื่อการศึกษาบุตร เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล เพื่อซื้อทรัพย์สิน และเป็นมรดกให้ลูกหลาน

3) รูปแบบการออมควรหลากหลาย เช่น การซื้อหลักทรัพย์ สลากออมสินหรือ

ธ.ก.ส. การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ การออมผ่านประกันชีวิตโดยเลือกประกันที่เอื้อประโยชน์และตรงตามความต้องการของแต่ละครัวเรือน

6. ผู้นำชุมชนควรมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ในเรื่องวิธีการออม รูปแบบการออม และประโยชน์ที่ได้จากการออม เพื่อให้ภาคครัวเรือนเห็นความสำคัญของการออมมากขึ้น

บรรณานุกรม

จิตติพร ศรีชัยชนะ, ความสัมพันธ์ของการออมภาคครัวเรือนกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, มหาวิทยาลัยนเรศวร : พิษณุโลก, 2550.

จินดาพร บุตรอารีย์, การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปีเพาะปลูก 2541/2542, มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่, 2543.

ฉัตรมณี กลางสวัสดิ์, การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชี ครัวเรือน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร, มหาวิทยาลัยนเรศวร : พิษณุโลก, 2552.

ไทรรงค์ วันอารีย์, ผลการทำงานของสถาบันการเงินอิสลามและพฤติกรรมการออมของลูกค้า, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรุงเทพฯ, 2546.

ธัญชนก ปะวะละ, การออมของครัวเรือนในภาคชนบท ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น : ขอนแก่น, 2551.

ธำรงค์ศักดิ์ ตีมงคล, การวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม, โรงเรียนเสนาธิการทหารบก : กรุงเทพฯ, 2545.

ปภาวี พงศ์ละไม, การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการออมและการกู้ยืม ของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์กรมธนารักษ์ จำกัด, มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่, 2550.

ปาริฉัตร บุญตันดี, พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตอำเภอห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน, มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่, 2550.

ประยงค์ คูศิริสิน, ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่, 2551.

พริษฐ์ บุญรักษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัด เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่, 2547.

ไพโรจน์ เภาวิจิตร, ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่, 2543.

ภูาสัทธี สินไชยกิจ, รูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่, 2550.

อาธิ ครุศากยวงศ์, การออมภาคครัวเรือนในเขตภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย, สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี : สุราษฎร์ธานี, 2543.

บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, ระเบียบวิธีการวิจัย : แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จกรุงเทพฯ : ยูแอนด์ไอ อินเทอร์เน็ตมีเดีย, 2550.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

ศิริชัย พงษ์วิชัย, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 17 พฤษภาคม 2555) จาก www.nso.go.th

สำนักงานนโยบายการออมและการลงทุน (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 17 พฤษภาคม 2555) จาก <http://www.fpo.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555) จาก <http://www.fgo.go.th/S-T/Souroe/>

มติชนกระแสทรรศน์ (มติชนออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 18 กันยายน 2555) จาก www.matichon.co.th

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ

จังหวัดตรัง

ตอนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในชุมชนเกาะเป็ยะ

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ

( ) 1. 20 – 30 ปี

( ) 2. 31 – 40 ปี

( ) 3. 41 – 50 ปี

( ) 4. มากกว่า 50 ปี

3. อาชีพ

( ) 1. ค้าขาย

( ) 2. รับจ้าง

( ) 3. เกษตรกร(ทำสวนยางพารา)

( ) 4. รับราชการ

( ) 5. พนักงานบริษัทเอกชน

( ) 6. อื่น ๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

( ) 1. ประถมศึกษา

( ) 2. มัธยมศึกษา/ปวช.

( ) 3. ปริญญาตรี

( ) 4. สูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพส่วนบุคคล

( ) 1. โสด

( ) 2. สมรส

( ) 3. หม้าย

( ) 4. หย่าร้าง

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

7. จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือน.....คน
8. จำนวนผู้พึงพิง (ผู้ไม่มีรายได้)ในครัวเรือน.....คน
9. รายได้รวมต่อปีของครัวเรือน.....บาท
  - 9.1 เงินเดือนรวมต่อปี.....บาท
  - 9.2 ค่ารับจ้างรวมต่อปี.....บาท
  - 9.3 รายได้จากขายยางพาราต่อปี.....บาท
  - 9.4 กำไรจากการค้าขายต่อปี.....บาท
  - 9.5 รายได้เสริมต่อปี.....บาท
  - 9.6 เงินสงเคราะห์คนชรา/คนพิการ.....บาท
10. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนต่อปี.....บาท
  - 10.1 ค่าอาหารต่อปี.....บาท
  - 10.2 ค่าเครื่องนุ่งห่มต่อปี.....บาท
  - 10.3 ค่าการศึกษาต่อปี.....บาท
  - 10.4 ค่ารักษาพยาบาลต่อปี.....บาท
  - 10.5 ค่าบันเทิง ท่องเที่ยวต่าง ๆ ต่อปี.....บาท
  - 10.6 ค่าภาษีสังคม เช่น งานแต่ง งานบวช งานศพต่อปี.....บาท
  - 10.7 ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ต่อปี.....บาท
  - 10.8 ค่าเชื้อเพลิง(น้ำมัน, ก๊าซหุงต้ม).....บาท

11. สินทรัพย์รวมของครัวเรือน.....บาท(ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องชำระ)

11.1 ที่ดิน/บ้าน มูลค่า.....บาท

11.2 รถยนต์/รถจักรยานยนต์ มูลค่า.....บาท

11.3 เครื่องใช้ไฟฟ้า มูลค่า.....บาท

11.4 เฟอร์นิเจอร์ มูลค่า.....บาท

11.5 สินทรัพย์อื่น ๆ ระบุ.....มูลค่า.....บาท

12. หนี้สินรวมในปัจจุบัน.....บาท

12.1 ธนาคารอาคารสงเคราะห์.....บาท

12.2 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....บาท

12.3 สหกรณ์การเกษตร.....บาท

12.4 ธนาคารพาณิชย์.....บาท

12.5 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต.....บาท

12.6 นายทุน(ปล่อยเงินกู้ในระบบ).....บาท

12.7 ญาติ/พี่น้อง.....บาท

12.8 เพื่อน.....บาท

12.9 อื่น ๆ ระบุ.....บาท

13. ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ครัวเรือนมีการซื้อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลจากนโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล (บ้านหลังแรก,รถคันแรก) หรือไม่ (ถ้าไม่มีให้ข้ามไปข้อ 15)

( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

14. ถ้าครัวเรือนมีการซื้อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลจากนโยบายกระตุ้นการบริโภคของรัฐบาล ท่านซื้อสินทรัพย์ประเภทใด

( ) 1. บ้าน ( ) 2. รถยนต์

15. ครัวเรือนเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/กลุ่มอาชีพอื่น ๆ หรือไม่

( ) 1. เป็นระบุ.....

( ) 2. ไม่เป็น

ตอนที่ 2 การออมของภาคครัวเรือน

1. ครัวเรือนมีการออมหรือไม่

( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

2. พฤติกรรมการออมของครัวเรือนเป็นอย่างไร

( ) 1. ออมก่อนจ่าย ( ) 2. จ่ายก่อน เงินเหลือแล้วจึงออม

3. ผลตอบแทน (ดอกเบี้ย,เงินปันผล)เป็นสิ่งที่จูงใจให้ท่านมีการเก็บออมมากขึ้นหรือไม่

( ) 1. ใช่ ( ) 2. ไม่ใช่

4. การออมของครัวเรือนต่อปี.....บาท

4.1 ฝากเงิน.....บาท

4.2 ซื้อสลากออมสิน ธ.ก.ส. ....บาท

4.3 ซื้อสินทรัพย์ เช่น ทองคำ บ้าน ที่ดิน.....บาท

4.4 ทำประกันชีวิต.....บาท

4.5 เล่นแชร์.....บาท

4.6 เก็บออมไว้เอง.....บาท

5. ถ้าครัวเรือนมีการออมโดยการฝากเงิน ท่านใช้บริการของสถาบันการเงินใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ธนาคาร ธ.ก.ส.	☐ 2. ธนาคารพาณิชย์
☐ 3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	☐ 4. บริษัทประกันภัย
☐ 5. สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน	☐ 6. กองทุนหมู่บ้าน
☐ 7. สหกรณ์การเกษตร	

6. จากข้อ (5) ครัวเรือนมีการฝากเงินกับสถาบันการเงินดังกล่าว เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. สะดวก รวดเร็ว	☐ 2. ผลตอบแทนสูง
☐ 3. มั่นคง ความเสี่ยงต่ำ	☐ 4. เพื่อนแนะนำ
☐ 5. เพื่อขอสินเชื่อในอนาคต	

7. ถ้าครัวเรือนมีการออมโดยการฝากเงิน ลักษณะการออมเป็นอย่างไร

☐ 1. ฝากประจำทุก ๆ เดือน	☐ 2. ฝากนาน ๆ ครั้ง
☐ 3. ฝากปีละครั้ง	☐ 4. เงินเหลือเมื่อไหร่แล้วจึงฝาก

8. ครัวเรือนมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาลูกหลาน	☐ 2. ซื้อทรัพย์สิน บ้าน/ที่ดิน
☐ 3. ซื้อรถยนต์/รถจักรยานยนต์	☐ 4. เป็นค่ารักษาพยาบาล
☐ 5. เป็นมรดกให้ลูกหลาน	
☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....	

9. คราวนี้มีปัญหาและอุปสรรคในการออมอย่างไร

.....
.....

10. ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวเดือนรุ่ง ช่วยเรือง

